İLİM KONUSUNDA 40 HADİS

1-Ebû Hureyre (r)'den:

“İki özellik vardır ki; bunlar münafıkta bir araya gelmez:
- Ahlak güzelligi,
- Dini anlama kabiliyeti.

Tirmizî, İlim, 19 (2684).

2-Enes bin Malik (r)'ten:

“İlmi talep etmek, her müslümana farzdır.”

İbn Mâce, Mukaddime, 17 (224).

3-Sahbere (r)'den:

“Her kim ilim tahsil ederse, geçmisteki günahlarına keffâret olur.”

Tirmizî, _lim, 2 (2786).

4-Ebû Hureyre (r)'den:

“Hayırlı bir şeyi ögrenmek veya öğretmekten başka hiçbir maksadı olmayarak benim mescidime gelen kimse, Allah yolunda savaşan mücahid gibidir. Bundan başka bir niyetle gelen kimse de başkasına ait eşyaya bakarak gönül eglendiren kimse gibidir.” İbn Mâce, Mukaddime, 17 (227).

5-Ebû Ümâme (r)'den:

Rasûlullâh (s)'a biri âbid/ilimsiz ibadet eden digeri âlim iki kisiden bahsedildi ve bunun üzerine Rasûlullâh (s):

"Âlimin abide üstünlügü, benim, sizden (ilim ve ibadet yönüyle) en basitinize olan üstünlügüm gibidir" buyurdu. Sonra Rasûlullâh (s) söyle buyurdular: "Allah, melekleri, göklerin ve yerin halkı, hatta yuvalarındaki karıncalar ve hatta balıklar, insanlara hayır (faydalı sey) ögreten kisiye dua ederler."

Tirmizî, İlim, 19 (2825).

6-İbni Abbas (r)'tan:

"Seytanın bir fakihi / dinde derin anlayıs sahibini aldatması, bin abidi aldatmasından daha zordur."

İbn Mâce, Mukaddime, 17(222).

7-Kays bin Kesir (r)'den:

Ben Dımısk (Sam)'ın camiinde Ebû'd-Derda (r)'nın yanında oturuyordum. Bu esnada bir adam onun yanına gelerek: "Ey Ebu'd-Derda! Peygamber (s)'den rivayet ettigini haber aldıgım bir hadisi senden dinlemek için ben Rasûlullâh (s)'ın sehri olan Medine'den sana geldim"dedi. Ebû'd-Derda (r) ona: "Senin Sam'a gelisin ticaret için degil mi?"diye sordu. Adam: "Hayır!"diye cevap verdi.

Ebû'd-Derda ona: "Senin gelisin bu hadisten baska hiçbir is için de degil mi?"diye sordu. Adam: "Hayır! (Hadisi dinlemekten baska bir is için degil)"dedi. Ebû'd-Derdâ (r): Ben Rasûlullah (s)'ın söyle dedigini isittim:

“Kim ilim elde etmek için bir yola girerse Allah onun için cennete giden yolu kolaylastırır ve süphesiz melekler ilim ögrencisinden hosnut oldukları için kanatlarını indirirler. Süphesiz göktekiler ve yerdekiler, hatta sudaki balıklar bile ilim talibi için istigfar ederler. Gerçekte âlimin âbidden üstünlügü ayın diger yıldızlardan üstünlügü gibidir. Muhakkak âlimler peygamberlerin mirasçılarıdır. Süphesiz peygamberler ne altın ne de gümüsü miras bırakırlar. Peygamberler miras olarak ancak ilim bırakırlar. Bundan dolayı kim, peygamberlerin mirası olan ilmi elde ederse tam bir hisse almıs olur.”

Ebû Dâvûd, Ilm, 1 (3641); Ibn Mâce, Mukaddime, 17 (223).

8-Enes bin Malik (r)'ten:

"Her kim ilim tahsili için yola çıkarsa, o, dönünceye kadar Allah yolundadır."

Tirmizî, Ilim, 2 (2785); Ibn Mâce, Mukaddime, 17 (227).

9-Ebû Hureyre (r)'den:

"Hikmetli söz mü'minin kaybettigi malıdır. Onu neredebulursa, onu hemen almaya (herkesten) daha layıktır."

Tirmizî, Ilim, 19 (2827).

10-Abdullah bin Mesud (r)'dan:

"Ancak iki konuda imrenme vardır: Allah'ın kendisine mal verip de bu malı hak yolda harcattıgı kimse ile Allah'ın kendisine ilim (hikmet) verip de bu ilimle (hikmetle) hüküm veren ve bu ilmi (hikmeti) ögreten kimseye."

Buhârî, Ilim, 15.

11-Ebû Vakıd el-Leysi (r)'den:

Rasûlullâh (s) etrafındaki insanlarla birlikte mescitte otururken üç kisi çıkageldi. Ikisi, Rasûlullâh (s)'a yöneldi, diger birisi de baska yere gitti. Bu ikisi Rasûlullâh (s)'ın karsısına durdular, bu sırada birisi mescitteki halkada bir bosluk bulup aralarına oturdu digeri de arkalarına oturdu. Bu gelen üç kisiden üçüncüsü çekip gitti. Rasûlullâh (s) konusmasını bitirdiginde:
"Bu üç kisinin durumunu size bildireyim mi? Birincisi Allah'a sıgındı, Allah da onu barındırdı. Ikincisi (cemaate sıkıntı vermekten) çekindi. Allah da (onu bos çevirmekten) çekindi. Üçüncüsü ise bırakıp gitti Allah da onu bıraktı." buyurdu. Buhârî, Ilim, 8.

12-Muaviye bin Ebi Süfyan (r)'dan:

"Allah kime iyilik dilerse onu dinde derin anlayışlı (fakih) kılar."

Buhârî, Farzu'l-Humus, 7, Ilim 13; Müslim, İmaret, 98.

13-Ebû Musa (r)'den:

"Allah'ın beni Peygamberi olarak gönderdigi ilim ve hidayet yolu,topraga inen bol yagmur gibidir. İndigi topragın bir kısmı suyu emerek bol bol ot ve çayır bitiren verimli bir topraktır. Bir kısmı da suyu içerisine çekmeyip dısarıda tutar. Allah bu sudan insanları faydalandırır. İnsanlar suyu içerler, hayvanlarını sularlar, ekin ekerler. Diger bir kısmı da ne suyu tutar, ne de ot bitirir. İste Allah'ın dinini iyi ögrenen (fıkheden), Allah'ın beni peygamber olarak gönderdigi seyleri ögrenip ögreterek faydalı olan kimseyle, gönderildigim Allah'ın yolunu kabul etmeyip basını bile kaldırmayan kimsenin durumu da buna benzer." Buhârî, İlim, 21.

14-Abdullah b. Abdurrahman (r)'dan:

"Sadece dünya(lık seyler) isteyerek bu ilmin pesine düsen (ögrenen) kimselere kıyamet gününde Allah cennet kokusunu yasaklar"
Dârimî, Ilim, 27 (263).

15-Huzeyfe (r)'den :

"Alimlere karsı böbürlenerek ögünmek, cahillerle tartısmak veya halkın ilgisini kendinize çevirmek için, ilim ögrenmeyiniz. Kim böyle yaparsa o kimse atestedir."
Ibn Mâce, Mukaddime,23 (259).

16-Ibnu Amr Ibni'l-As (r) anlatıyor:

Ben Rasûlullah (s)'dan isittigim her seyi yazıyordum. Kureys bu isten beni men etti. Dediler ki: "Sen her (isittigin) seyi yazıyorsun, halbuki Rasûlullah (s) bir insandır, memnun ve öfkeli halde de konusur."Bunun üzerine yazmaktan vazgeçtim. Sonra durumu Rasûlullah (s)'a anlattım.Parmagı ile agzına isaret ederek: "Yaz! Nefsimi elinde tutana yemin olsun, oradan haktan / dogrudan baska bir sey çıkmaz!" buyurdu.

Ebû Dâvûd, Ilim, 3 (3646).

17-Ebû Saîd el-Hudrî (r)'den:

"Mü'min cennete girinceye kadar duydugu hiçbir hayra doymaz/duyarsız kalmaz."

Tirmizî, İlim, 19 (2686).

18-Yezid bin Seleme el-Cûfi (r)'den:

Rasûlullâh (s)'a, "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben senden pek çok hadis isittim.
Ancak bunlardan, sonradan isittiklerimin, önceden isittiklerimi unutturacagından korkuyorum. Bana (hepsinin yerini tutacak) kapsayıcı bir kelime söyle!"dedim. Rasûlullâh (s): **"Bildigin hususlarda Allah'ın emirlerine muhalefet etmekten sakın** (muttâkî ol)!"buyurdular. Tirmizî, _lim, 19 (2823).

19-Ebû Hureyre (r)'den:

Ensardan bir adam Rasûlullâh (s)'ın meclisinde oturur, Peygamber (s)'den hadis dinler, hosuna gider, fakat ezberleyemezdi. Rasûlullâh (s)'a bu durumdan yakındı ve dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben senden hadis isitiyorum, çok hosuma gidiyor, ancak hafızamda tutamıyorum."Bunun üzerine Rasûlullâh (s): "Sag elinden yardım iste!"dedi ve eliyle yazma isareti yaptı.Tirmizî, _lim, 12 (2803).

20-Sehl bin Sa'd (r)'dan:

Rasûlullâh (s), Ali (r)'ye söyle dedi: "Allah'a yemin ederim ki Allah'ın senin aracılıgınla bir tek kisiyi hidayete eristirmesi, senin en kıymetli dünya malı olan kırmızı develere sahip olmandan daha hayırlıdır." Buhârî, Fezailu'l-Ashab, 9; Müslim, Fezailu's-Sahabe, 34.

21-Muaz b. Enes (r)'ten:

"Kim birine bir ilim ögretirse, onunla amel edenin ecrini/sevabını,yapanın ecrinden hiçbir sey eksiltilmeksizin alır."

Ibn Mâce, Mukaddime, 20 (240).

22-Enes (r)'ten:

"Yeryüzündeki âlim(ler) gökteki yıldızlara benzer. Kara ve denizin karanlıklarında o yıldızların ısıgında yürünür. Yıldızların ısıgı gittiginde yoldakiler sasırıp kalırlar."

Müsned, III, 157.

23-Ebû Hureyre (r)'den:

"İnsanoglu öldügü zaman bütün amellerinin sevabı sona erer. Yalnız şu üç şey bunun dısındadır: **Sadakayı cariye (faydası devam eden sadaka), kendisinden faydalanılan ilim, kendisine dua eden hayırlı bir evlat.**"

Müslim, Kitabu'l-Vasiyyet, 14; Müsned, II, 372.

24-Ebu Hureyre(r)'den:

Allah'ı anmak, Allah'ın begendigi amel, âlim ve ilim ögrenen dısında,dünya ve içindekiler, Allah katında degersizdir."

Tirmizî, Zühd, 14 (2322).

25-Osman (r)'dan:

"Kıyamet gününde üç sınıf insan sefaat eder:

—Peygamberler,

—Âlimler,

—Sehidler."

ibn Mâce, Zühd, 37.

26-Ebû Hureyre (r)'den:

"Sadakanın en faziletlisi, Müslüman kisinin bir ilmi ögrenmesi, sonra da o ilmi, Müslüman kardesine ögretmesidir.

ibn Mâce, Mukaddime, 21 (243).

27-Enes (r)'den:

"Kolaylastırınız, zorlastırmayınız, müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz."

Buhârî, ilim, 11.

28-İbn-i Mesud (r)'dan:

"Hz.Peygamber (s) sıkılıp usanmamızı istemediginden, vaaz ve ögüt verirken, bize uygun olan zamanı kollardı."

Buhârî, _lim, 11.

29-Enes (r)'ten:

Hz. Peygamber (s) bir sey söylediginde anlasılana kadar üç defa tekrar ederdi. Bir topluluga gelip selam verdiginde de (duyulana kadar) üç defa selam verirdi.

Buhârî, İlim, 36.

30-Ebû Hureyre (r)'den:

"Kendisinden faydalanılmayan ilim, kendisinden Allah yolunda harcama yapılmayan hazineye benzer."

Dârimî, Mukaddime, 46 (562); Müsned, II, 499.

31-Abdullah bin Mes'ud (r)'dan:

"Allah bizden herhangi bir seyi isiten ve isittigi gibi de teblig eden adam(ın yüzünü) aydınlatsın! Çünkü teblig edilen kisi, (benden) isite(rek teblig ede)nden daha kavrayıslı olabilir."

Tirmizî, İlim, 7 (2657).

32-Ebû Hureyre (r)'den:

"İlim ögrenip, ögreten ve Kur'ân okuyan kimse, kıyamet gününde getirilir. Allah, dünyada vermis oldugu nimetleri o kisiye hatırlatarak ona:

'Bu nimetlerim karsılıgında ne ameller yaptın?' diye sorar.

O'da:

-İlim ögrendim, baskalarına da ögrettim, rızân için de Kur'ân okudum, der. Allah:

-Yalan söyledin. Sen, âlim denilmesi için ilim tahsil ettin. Bu adam
(güzel) Kur'ân okuyor denilmesi için Kur'ân okudun. Nitekim öyle de
söylendi. Böylece karsılıgını almıs oldun.' buyurur.
Daha sonra emredilir; yüzükoyun sürüklenerek cehennem atesine atılır.
Müslim, İmâret, 152.

33-Ali (r)'den:
"Benim adıma yalan söylemeyin. Kim benim adıma yalan söylerse atese girer." Buhârî, İlim, 38.
34-Ebû Hureyre (r)'den:
"Her kime ögrendigi bir ilim sorulur da o ilmi saklarsa (kıyamet günü)
ona atesten bir gem vurulacaktır."
Ebû Dâvûd, _lim 9 (3658).

35-Abdullah bin Amr bin el-As (r)'tan:

"Allah ilmi kullarından bir anda çekip çıkarmakla almaz, âlimleri almak suretiyle alır sonunda geriye bir tane bile alim bırakmaz, halk da birtakım cahilleri baskan edinir. Bunlara sorular sorulur onlar da bilgisizce fetva verip hem kendileri saparlar hem de baskalarını saptırırlar."

Buhârî, İlim, 34, İtisam 7; Müslim, İlim 13.

36-Ebû'd-Derda (r)'dan:

Rasûlullah (s) ile beraberdik. Yüzünü göge çevirdi. Sonra: "Su anlar,ilmin insanlardan alıp götürüldügü anlardır. Öyle ki, bu hususta insanların elinden hiçbir sey gelmez."buyurdular. Ziyad İbnu Lebid el-Ensârî araya girip:

“Bizler Kur’ân’ı okuyup dururken ilim bizlerden nasıl kapıp kaçırılır?
Vallahi biz onu hem okuyacagız, hem de çocuklarımıza, kadınlarımıza okutacagız!”dedi. Rasûlullah (s) da:
“Anasız kalasın, ey Ziyad, ben seni Medine’nin en anlayıslı insanlarından sayıyordum. (Bak) iste Tevrat ve İncil, yahudi ve hristiyanların elinde, onların ne isine yarıyor (sanki onunla amel mi ediyorlar)?”buyurdu.
Tirmizî, İlm 5, (2653).

37-Enes (r)’ten:
“İlmin kaldırılması, cehaletin köklesmesi, zinanın çogalması kıyametin alametlerindendir.”
Buhârî, İlim, 22.

38-Enes (s)'ten:

Allah Rasûlü (s)'nün zamanında iki kardes vardı. Biri sanatla ugrasıyordu. Digeri ise Allah Rasûlü'nün yanından hiç ayrılmayıp ondan ilim ögreniyordu. Sanatla ugrasan kisi, kardesini Allah Rasûlüne sikayetetti. Allah Rasûlü (s)'nün cevabı söyle oldu:

"Belki de, sen onun sayesinde rızıklandırılıyorsun."

Tirmizî, Zühd, 33 (2345).

39-Abdullah b. Mes'ud (r)'dan:

"İsrâilogulları günahlara daldıkları vakit âlimleri onları vazgeçirmeye çalıstılar. Ama onlar vazgeçmediler. Âlimleri de, onlarla birlikte oturup içtiler, eglendiler. Allah, onların kalbini birbirine benzetti ve onları Hz. Dâvûd'un, Hz. Süleyman'ın ve Meryem oglu İsa'nın diliyle lânetledi."

Tirmizî, Tefsir, 5; Müsned, I, 391.

40-İbn Abbas (r)'tan:

"Ümmetimden bazı insanlar gelecekte din âlimi olacaklar, Kur'ân okuyacaklar ve diyecekler ki:
'Biz idarecilere gider, onlardan, makam ve mevki koparırız. Dindarlıgımız sebebiyle onların yanında serefli kisiler oluruz. Halbuki,durum, onların dedigi gibi olmaz. Geven bitkisinden dikenden baska bir sey elde edilmedigi gibi, (bu maksatla) idarecilere yaklasmaktan da günahtan baska bir sey elde edilmez."

İbnMâce,Mukaddime,23(255).